

SZZ: Bc. studium

Katedra občanské výchovy a filozofie

Pozn.: s počátkem studia v r. 2021

od 2024/2025

Postup SZZ

- každý studující před zkouškou odevzdá komisi vlastní seznam **prostudované literatury**, kam nezařazuje tituly z povinné literatury (znalost povinné literatury se předpokládá):
  - přičemž do tohoto seznamu zařadí z každého okruhu minimálně čtyři díla; tj. 12 děl celkově,
  - do seznamu lze uvést jako jedno dílo (tj. místo knihy) soubor textů z vybraného vědeckého časopisu (např. ze Sociologického časopisu), přičemž takový soubor musí čítat přinejmenším 3 samostatné vědecké články [např.: Soubor textů ze Sociologického časopisu: Jarkovská, L. (2009). Školní třída pod genderovou lupou. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 45(4), 727–752. Mareš, P. (2004). Od práce emancipující k práci mizející. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 40(1–2), 37–48. Kaščák, O., Kostecká, Y., Komárková, T., & Novotná, V. (2022). Rodina jako substitute školy? K distribuci vzdělávací zodpovědnosti ve dvou vlnách pandemie covidu-19 v České republice. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 58(5), 509–532.],
- každý studující si vylosuje **tři otázky**; po jedné z každé oblasti (okruh č. 1: Ekonomie a sociologie; okruh č. 2: Právo a politologie; okruh č. 3: Filozofie a dějiny filozofie),
- komise na základě seznamu prostudované literatury každou otázku **konkretizuje**, náhled na možnosti konkretizace otázek je k dispozici [zde](#),
- studující následně dostane čas na **přípravu**, minimální doba přípravy je 20 minut,
- po přípravě následuje ústní **komisionální zkouška**.

Otázky k SZZ: Ekonomie a sociologie (okruh č. 1)

1. Základní vymezení ekonomie jako společenské vědy
2. Hlavní směry ekonomického vývoje ve vyspělých zemích a postavení ČR ve světové ekonomice
3. Základy mikroekonomie, trh a jeho úloha v ekonomice
4. Podnikání a jeho formy, hospodaření s penězi
5. Základy makroekonomie
6. Hospodářské cykly
7. Zaměstnanost a nezaměstnanost
8. Peníze, ceny, inflace
9. Cenné papíry a burzy
10. Hospodářská politika
11. Světová ekonomika, světové hospodářství
12. Globalizace a regionalizace světového hospodářství a Evropská unie
13. Základní vymezení sociologie jako společenské vědy
14. Sociologická paradigmatata
15. Základy sociologického výzkumu
16. Příroda, kultura a společnost; jazyk a způsoby myšlení
17. Socializace, sociální řád a každodenní interakce
18. Vzdělávání
19. Práce, ekonomický život a moderní organizace
20. Sociální stratifikace
21. Gender
22. Etnicita a rasa
23. Národy, nacionalismus, média a sociální vědomí
24. Globální změny a životní prostředí

Otázky k SZZ: Právo a politologie (okruh č. 2)

1. Základní vymezení práva jako společenské vědy
2. Právo a spravedlnost, role práva ve společnosti
3. Systém práva, význam právních principů
4. Moc zákonodárná a její role v právním systému
5. Co vše najdeme v ústavě?
6. Lidská práva a jejich role v současném světě
7. U soudu: co nás tam čeká, čeho si všímat, co se zde smí a co nikoli?
8. Občanské právo
9. Trestní právo
10. Občan a stát
11. České právo a jeho přesahy
12. Jaké výzvy stojí před současným právním řádem?
13. Základní vymezení politologie (politické vědy) jako společenské vědy
14. Politické ideologie
15. Stát a volby
16. Ústavy a právní systémy
17. Režimy
18. Politická kultura a veřejné mínění
19. Politická komunikace
20. Zájmové skupiny a politické strany
21. Volby a politické instituce
22. Politická ekonomie
23. Násilí a revoluce
24. Mezinárodní vztahy

Otázky k SZZ: Filozofie a dějiny filozofie (okruh č. 3)

1. Co je filozofie? O povaze filozofického tázání
2. Vztah filozofie, mýtu, náboženství a umění
3. Vztah filozofie a vědy (specifičnost věd exaktních a společenských, postoj teoretický a přirozený)
4. Ontologická pojetí celku v moderním myšlení (bytí, svět, řád, ontologická diference) a bytné charakteristiky
5. Čas a dějiny. Člověk v dějinách a ve společnosti. Svoboda a smysl dějin
6. Pojetí lidské existence – autentické a neautentické bytí
7. Filozofická reflexe krize (vůle k moci a přehodnocení všech hodnot, krize evropských věd, krize jako sebeztráta
8. Gnoseologie – poznání a pravda, pravda a metoda, pravda a interpretace, kritéria pravdivosti
9. Pojetí zkušenosti a transcendentálního subjektu ve fenomenologii
10. Analytika lidského pobytu, její zastánci a kritici. Pobyt, existence, osoba a individualita, já a druhý, vlastní a cizí)
11. Jazykový obrat ve filozofii- analytická filozofie (jazyk jako nástroj komunikace)
12. Jazyk jako medium (v hermeneutice) a jako struktura (ve strukturalismu)
13. Zrod filosofování – předsokratici
14. Objev možnosti myslet uvnitř evropské tradice - specifičnost evropského myšlení
oproti ne-evropským typům vztahu ke světu
15. Sofisté, Sókrates a Platón – objev filozofie a výchovy; axiomatizace a idealizace
16. Aristotelova filozofie
17. Helénistická filozofie a proměna filozofie na tradici – stoa, epikúrejci, pyrrhónská skepse
18. Novoplatonismus
19. Středověká filozofie a projekt scholastiky
20. Novověký projekt vědy jako nástroje zmocnění se přírody člověkem – Bacon, Galileo, Descartes, Hobbes
21. Karteziánský projekt světa a člověka – racionalismus: Spinoza, Leibniz; empirismus: Locke, Berkeley, Hume
22. Hlavní útvary filozofie 19. století - německá klasická filozofie; pozitivismus; empirismus; materialismus, voluntarismus
23. Filozofie 20. století a její problémy 1. - novopozitivismus, analytická filozofie, filozofie mysli
24. Filozofie 20. století a její problémy 2. - filozofie života, existencialismus, fenomenologie, postmoderna

Povinná literatura k SZZ

- **Ekonomie:**
  - Holman, Robert. *Základy ekonomie pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ*. Praha: C.H. Beck, 2000.
  - Vlček, Josef a kol. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
- **Sociologie:**
  - Bauman, Zygmunt a May, Tim. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010.
  - Giddens, Anthony a Sutton, Philip W. (ed.). *Sociologie*. Praha: Argo, 2013.
- **Právo:**
  - Hradil, Petr. *Právo pro gymnázia, obchodní akademie, střední a vyšší odborné školy: podle právního stavu k 1.1.2018*. Valašské Klobouky: Petr Hradil, 2018.
  - Wintr, Jan. *Principy českého ústavního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2018.
- **Politologie:**
  - Heywood, Andrew. *Politologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008.
  - Swift, Adam. *Politická filozofie: základní otázky moderní politologie*. Praha: Portál, 2005.
- **Dějiny filozofie:**
  - Kratochvíl, Zdeněk. *Filosofie mezi mýtem a vědou: od Homéra po Descarta*. Praha: Academia, 2009.
  - Störig, Hans Joachim. *Malé dějiny filozofie*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007.
- **Filozofie:**
  - Benyovszky, Ladislav a kol. *Úvod do filosofického myšlení*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007.
  - Petříček, Miroslav. *Úvod do (současné) filozofie: [11 improvizovaných přednášek]*. Praha: Herrmann & synové, 1997.

Seznam povinně-volitelné prostudované literatury

- Seznam musí obsahovat z každého okruhu (viz výše) minimálně čtyři díla = tj. minimálně 12 děl (nesmí být uvedena povinná literatura)
  - do seznamu lze uvést jako jedno dílo (tj. místo knihy) soubor textů z vybraného vědeckého časopisu (např. ze Sociologického časopisu), přičemž takový soubor musí čítat přinejmenším 3 samostatné vědecké články [např.: Soubor textů ze Sociologického časopisu: Jarkovská, L. (2009). Školní třída pod genderovou lupou. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 45(4), 727–752. Mareš, P. (2004). Od práce emancipující k práci mizející. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 40(1–2), 37–48. Kaščák, O., Kostecká, Y., Komárková, T., & Novotná, V. (2022). Rodina jako substitute školy? K distribuci vzdělávací zodpovědnosti ve dvou vlnách pandemie covidu-19 v České republice. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 58(5), 509–532.].
- Odkaz na seznam doporučené literatury naleznete na webové stránce KOVF – [zde](#) (není nutné se jím řídit; je průběžně doplňován).